

Prizadevanja za oživitev Tovarne sladkorja Ormož

RADIO SLOVENIJA 1, 14.07.2013, ZA NAŠE KMETOVALCE, 13:20

SABRINA MULEC: Po sedmih letih so v Spodnjem Podravju spet zelo pogoste zamisli o vnovični obuditvi predelave sladkorne pese in oživitvi nekdanje Tovarne sladkorja v Ormožu. Kmete, ki si za to prizadevajo, je izjemno razveselila tudi odločitev Evropske unije, da po letu 2017 ukine kvote za pridelavo sladkorja, ki znaj onemogočajo pridelavo. A da bo ta proizvodnja zaživela, bo potrebno najti investitorja, strošek zagona naj bi znašal 136 milijonov evrov.

DANIEL POSLEK: Z letošnjim letom se za kmete, ki so nekoč pridelovali sladkorno peso, nato pa proizvodnjo opustili, končuje obdobje, do katerega jim Evropska unija izplačuje nadomestila za prenehanje pridelave sladkorne pese, zato si številni že nekaj časa prizadevajo za vnovično obuditev tovrstne pridelave. Združenje pridelovalcev sladkorne pese pa je po besedah Mirka Kosija z veseljem pozdravilo odločitev evropske povezave, da čez štiri leta ukine sladkorne kvote.

MIRKO KOSI: Da nam je to v združenju sedaj v olajšanje in smo s tem zadovoljni, mi pa sedaj v bližini vidimo, da trg res ima nekatere zakonitosti, vendar, če se jih držiš, potem tudi lahko solidno živiš.

POSLEK: Morebitni pridelovalci sladkorne pese se sicer zavedajo, da ni nobenega zagotovila, da bodo pri svojem projektu obuditve pridelave sladkorne pese uspešni, nenazadnje tudi sam trg sladkorja skriva številne pasti.

KOSI: Res je, da se predvideva nekoliko zaradi tega, ker bodo države, ki zdaj že proizvajajo sladkor, svojo proizvodnjo lahko povečale, vendar zaradi vsakoletnega dviga porabe sladkorja na svetovni ravni se predvideva ta padec, možnost padca cen sladkorja nekje od 5 do 8 procentov, kar je ena od nevarnosti.

POSLEK: Kljub tem nevarnostim pa ideje ne bodo kar opustili. Še več, naredili so že naslednji korak in navezali stike z morebitnimi investitorji.

KOSI: Smo tudi dostopni preko spleta, se za nas zanimajo tudi taki, ki nimajo možnosti proizvajati lasten sladkor in očitno vidijo v tem, če smo mi pripravljene zagotoviti surovino, potem tudi sladkor da mogoče prodati po normalnih cenah tudi kam drugam.

POSLEK: O imenih morebitnih investitorjev Kosi ne želi govoriti, potrdi pa, da pogovori potekajo z ljudmi iz bližnjega vzhoda in ameriške celine. In kolikšen denar bi morali zagotoviti tako investitorji, kot kmetje sami? Črtomir Rozman iz mariborske Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede.

ČRTOMIR ROZMAN: Po oceni študije je višina investicije 136 milijonov, pač to je pod predpostavko, da poteka, da lagun ni mogoče uporabiti, zdaj nekateri indici celo kažejo, da bi bilo možno tiste obstoječe lagune celo ponovno aktivirati predvsem zdaj z njimi upravlja Društvo za opazovanje ptic, ampak izkazalo se je to, da tudi ptice ne prihajajo, kar v laguni ni vode, ne, in tako da mogoče bi celo bilo možno to investicijo celo nekoliko znižati. Ta investicija je eden ključnih parametrov, tudi ekonomike, ampak glede na to, da so kvote padle, zdaj nismo več omejeni s količino, kar pomeni, da je možno seveda z dodatnimi programi v tovarni recimo bodisi s predelavo sladkornega trsa, to pomeni gostega soka, je možno seveda proizvodnjo povečati in s tem vplivati na to ekonomiko obsega in tudi na celotno, na celotno strukturo investicije kot takšne.

POSLEK: Da bi se 136 milijonski finančni vložek povrnil in bi bila pridelava sladkorne pese in sladkorja dobičkonosna, bi morali po Rozmanovih ocenah s to kulturo zasaditi več kot 10.000 hektarjev kmetijskih površin.

ROZMAN: Nova tovarna po študiji je projektirana za kapaciteto 100.000 ton iz sladkorne pese v kampanji, zato bi potrebovali v odvisnosti od digestije in pridelka od 11, 13 do 16 tisoč hektarjev, se pravi ta največja številka je seveda, če bi bila povprečna digestija recimo 15 procentov.

POSLEK: Podpora za projekt so v združenji pridelovalcev sladkorne pese iskali tudi na Kmetijsko gozdarski zbornici in v iztekajočem se tednu so tudi na najvišjem organu te zbornice prejeli podporo za nadaljevanje projekta.